

Nr 23.

Ankom till riksdagens kansli den 11 april 1921 kl. $\frac{1}{2}$ 2 e. m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av väckta motioner om förhöjda tullsatser för vissa animaliska jordbruksprodukter m. m.

(1:a avd.)

Närvarande: herrar Röing, Antonsson, Wohlin, Gustaf Nilsson, K. A. Nilson, Orne, Rosén, Eriksson i Grängesberg, Jonsson i Hökhult, Månsson i Hagaström, Jönsson i Boa, Olsson i Kullenbergstorp, Bårg, Johansson i Kullersta, Boman, Björnsson, friherre Barnekow, Grevesmühl, Jönsson i Fridhill och Bengtsson i Kullen.

Till bevillningsutskottet hava hänvisats en del motioner, vilka avse förhöjda tullsatser för vissa animaliska jordbruksprodukter.

Sälunda har i en inom andra kammaren väckt motion, nr 188, herr *Andersson* i Storegården *m. fl.* hemställt, att riksdagen måtte besluta »att höja den nu enligt tulltaxan nr 50 gällande tullsatsen å hästar »andra slag» med 100 kronor pr st. till 150 kronor pr st.».

Vidare har i likalydande motioner, nr 118 i första kammaren av herr *Elisson m. fl.* och nr 182 i andra kammaren av herr *P. S. Hedlund* i Östersund *m. fl.*, hemställts, att riksdagen måtte besluta, »att tullsatserna för följande produkter skola utgå med här angivna belopp, nämligen:

Tulltaxenummer.	Artikel.	Tullsats.
51.....	Levande djur: nötkreatur	1 st. 30 kr.
53.....	levande djur: svin	1 kg. 30 öre
55.....	fläsk: rökt	1 » 54 »
56.....	fläsk: andra slag	1 » 36 »
57.....	ister	1 » 45 »
59.....	kött: andra slag etc.	1 » 21 »
137.....	ost, alla slag	1 » 60 »
138.....	smör: naturligt	1 » 1 kr. och 25 öre.»

Slutligen har i ävenledes likalydande motioner, nr 56 i första kammaren av herr *Sederholm m. fl.* och nr 190 i andra kammaren av herr *Jönsson i Fridhill m. fl.*, hemställt, att riksdagen måtte besluta, »att vid införsel till riket av fläsk, ister och smör skall utgå tull:

för fläsk: rökt	1 kg.	40 öre
andra slag	1 »	30 »
» ister	1 »	35 »
» smör naturligt	1 »	1 kr. 25 ».»

Bevillningsutskottet har i avgivet betänkande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ändring i gällande bestämmelser om glidande tullsatser för vissa slag av spannmål m. m. ävensom i ämnet väckta motioner behandlat, bland andra, en av herr *Lindman m. fl.* i andra kammaren väckt motion nr 180, däri motionärerna, efter att hava föreslagit vissa ändringar i gällande glidande tullsatser för spannmål, hemställt,

»att riksdagen ville beträffande jordbrukets övriga varuslag besluta sådana provisoriska tilläggstullar, som med hänsyn till föreliggande omständigheter kunna befinnas nödiga och nyttiga, ävensom att riksdagen ville för sin del besluta, att ifrågakvarande provisoriska tilläggstullar skola tillämpas redan under innevarande år från den tidpunkt Kungl. Maj:t bestämmer».

I nämnda betänkande har utskottet förklarat sig vilja i annat sammanhang yttra sig i anledning av nu återgivna hemställan.

Samtliga ovan omförmälda motioner jämte sistnämnda yrkande har utskottet ansett lämpligt att behandla i ett betänkande, i vilket utskottet därjämte yttrar sig i anledning av en likaledes till utskottet remitterad motion om förhöjning av tullen å färska päron och äpplen.

I sistnämnda motion, nr 105 i andra kammaren, har herr *Larsson i Jonsjö* hemställt, »att riksdagen behagade besluta, att tullsatsen å färska päron, stat. nr 107 D och färska äpplen, stat. nr 107 E under tiden 1 augusti—1 februari finge utgå med trettio (30) öre per kg.» I motionens syfte hava åtskilliga av kammarens ledamöter instämt.

Nu gällande tullsatser å de i motionerna upptagna varuslagen framgå av följande sammanställning:

Utskottet.
Nuvarande
tullsatser.

Nr i tulltaxan	V a r u s l a g	Tullsats
	Levande djur:	
	hästar:	
50	andra slag	1 st. 50:—
51	nötkreatur	1 st. 10:—
53	svin	1 kg. —:10
	Fläsk:	
55	rökt	1 kg. —:18
56	andra slag	1 kg. —:12
57	Ister	1 kg. —:15
	Kött:	
59	andra slag etc.	1 kg. —:07
	Frukt (av träd) och bär:	
	färska eller enbart kokade, även krossade eller på annat sätt sönderdelade:	
107	andra slag, ej särskilt nämnda	1 kg. —:10
107	Ost, alla slag	1 kg. —:20
	Smör:	
138	naturligt	1 kg. —:20

Utskottet har låtit utarbета de i *bilagorna A* och *B* vid detta betänkande införda sammanställningar över importen och exporten av ifrågavarande varuslag under tiden 1871—1920.

Statistik.

Utskottet har jämväl införskaffat från kommerskollegium och generaltullstyrelsen i *bilagorna C* och *D* intagna uppgifter rörande importen och exporten per månad under tiden 1 januari 1920—28 februari 1921 av samma varuslag.

Vidare har Sveriges allmänna lantbrukssällskap på begäran ställt till utskottets förfogande en del prisuppgifter å vissa av ifrågavarande varuslag. Sålunda hava beträffande priserna å hästar meddelats några summariska uppgifter, som återgivas i *bilaga E*. I fråga om nötkreatur, svin, nötkött, fläsk, ost och smör hava lämnats veckonoteringar, av vilka såsom *bilaga F* vidfogas ett sammandrag, omfattande, beträffande nötkreatur, svin, nötkött och fläsk, medeltalen från offentliga marknader i Stockholm, Malmö och Göteborg för den första veckan i varje kvartal under år 1920 samt vissa veckomedeltal från samma marknader för de första månaderna år 1921 ävensom, beträffande smör, producentnoteringar i Malmö och, beträffande ost, engrosnoteringar vid Stockholms saluhall vid samma tider.

*Motionerna
II: 188, I: 118
och II: 182
samt I: 56
och II: 190.*

Utskottet upptager först till behandling ovan förstnämnda fem motioner, avseende tullförhöjningar å vissa animaliska produkter.

Uti de i sistnämnda motioner anförda motiven, beträffande vilkas detaljer utskottet torde få hänvisa till motionerna, åberopa motionärerna den ökning av importen och den minskning av exporten samt de prisfall beträffande ifrågakomna varuslag, vilka, enligt vad tabellerna också utvisa, förekommit. Orsaken till dessa för lantbruket bekymmersamma förhållanden söka motionärerna dels däri, att det inhemska lantbruket har högre produktionskostnader än konkurrerande utländskt jordbruk, dels ock i den svenska kronans höga kursvärde i jämförelse med vissa andra länders valutor. De tullförhöjningar, som sålunda ifrågasättas för vissa av lantbrukets produkter, äro nu avsedda att bereda jordbruksnäringen ett skydd under antydda exceptionella förhållanden.

Den i motionerna nr 118 i första kammaren och nr 182 i andra kammaren intagna motiveringerna innehåller ett uttalande därom, att motionärerna med sina yrkanden »avse tullförhöjningar för en viss period framåt i tiden, men icke velat föregripa den utredning om vårt lands tullpolitik, som för närvarande bedrivs av tull- och traktatkommitténs tullavdelning». I de övriga motioner, om vilka nu är fråga, förekomma inga liknande uttalanden. Det vill dock av den nyss lämnade sammanfattningen av de anförda skälen synas, som om jämväl sistnämnda motioner avsåge endast tillfälliga, efter det nuvarande läget avpassade ändringar i tulltaxan. Emellertid innehåller ingen av dessa motioner i sin hemställda förslag om någon tidsbegränsning av de begärda tullförhöjningarna. Vid nu angivna förhållanden och då enligt utskottets mening bedömandet av förslagen bör ske ur helt olika synpunkter, allteftersom åt desamma gives den ena eller den andra av nyss berörda tolkningar, har utskottet ansett sig böra angiva sin ställning till motionerna, såväl för den händelse någon eller några av dem skulle avse varaktiga ändringar i tulltaxan, som för det övervägande sannolika fall att syftet genomgående är endast tillfälliga tullförhöjningar.

Ang. varaktiga tullförhöjningar.

Utskottets yttrande.

För så vitt i dessa motioner innefattas förslag om varaktiga höjningar av några tullsatser, kan utskottet i avseende härå inskränka sig till att, i likhet med vad som förekommit vid 1919 års lagtima och 1920 års riksdagar, hänvisa till den pågående utredningen inom tull- och traktatkommittén. De tullar, om vilka i de ifrågavarande motionerna är fråga, utgöra givetvis, i samband med övriga jordbrukstullar, föremål

för ingående undersökning inom kommittén. Någon åtgärd, som skulle föregripa resultatet av denna undersökning, kan utskottet icke förorda.

Avse motionerna åter, såsom utskottet på sätt redan är nämnt har anledning förmoda, uteslutande tillfälliga tullförhöjningar i avvaktan på resultatet av den pågående utredningen, så sammanhänga förslagen nära med frågan om vår allmänna finanspolitik för den närmaste framtiden. Därför har utskottet velat i anslutning till vissa delar av det anförande till statsrådsprotokollet över finansärenden den 7 januari 1921, däri dåvarande chefen för finansdepartementet vid föredragning av frågan om statsregleringen för år 1922 yttrat sig angående inkomsterna, erinra om följande.

Ang. tillfälliga tullförhöjningar.

Då 1920 års riksdag i skrivelse den 27 april (nr 175) anmälde sitt beslut i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 221, angående befrielse för riksbanken under viss tid från skyldigheten att inlösa av banken utgivna sedlar med guld, anhöll riksdagen, att Kungl. Maj:t ville låta verkställa en allsidig utredning, huruvida och i vad mån ett program för den närmaste framtiden för svensk finanspolitik måtte kunna åstadkommas, samt efter verkställd utredning till riksdagen inkomma med det yttrande och förslag, vartill omständigheterna kunde föranleda. Efter den 30 april 1920 erhållet nådigt bemyndigande tillkallade dåvarande chefen för finansdepartementet sakkunniga för verkställande av den av riksdagen begärda utredningen. Dessa sakkunniga, benämnda 1920 års finanssakkunniga, avgåvo sitt utlåtande den 6 augusti 1920. I en sammanfattning av sitt yttrande anförde de sakkunniga bland annat, att någon allmängiltig, det ekonomiska återställelsearbetet i dess helhet omfattande plan enligt de sakkunnigas mening icke kunde uppgöras; vad som närmast kunde och borde göras vore däremot att uppställa ett mål för återställelsearbetet, avseende den närmaste framtiden. Beträffande detta mål anfördes — såvitt i detta sammanhang är av intresse — att detsamma borde innefatta förhindrande av ytterligare prisstegring och ett varsamt successivt höjande av penningvärdet respektive sänkande av prisnivån.

Den allmänna finanspolitiken.

På sätt bevillningsutskottet i sitt den 14 februari 1921 avgivna betänkande nr 4 haft anledning erinra, tillsatte Kungl. Maj:t den 19 november 1920 ett särskilt råd, benämnt ekonomiska rådet. Syftet med rådets tillsättande var att under nuvarande säregna förhållanden bereda regeringen omedelbar tillgång till jämväl sådan sakkunskap i ekonomiska frågor, som vore tillfinnandes utom statsförvaltningen.

I ett yttrande den 4 december 1920, med vilket dåvarande chefen för finansdepartementet öppnade ekonomiska rådets första sammanträde (se *Inkomsterna*, sid. 8 och 9), anförde departementschefen, under hänvisning till att ett betydande antal frågor av stor statsfinansiell och allmänt ekonomisk räckvidd föreläge till bedömande, bland annat följande.

Så komplicerade som förhållandena numera blivit, kunde de ekonomiska företeelserna icke betraktas och behandlas var för sig. De måste tvärtom ses i sammanhang med varandra, såsom delar av ett helt. Visserligen måste betydande svårigheter möta att uppdraga bestämda riktlinjer för finanspolitiken och för den ekonomiska politiken i allmänhet. De inverkan faktorerna vore alltför mångahanda och deras verkningar alltför svåra att på förhand bedöma, vartill komme, att den ekonomiska situationen i ett visst land vore i hög grad beroende av den allmänna ekonomiska utvecklingen i världen och av de åtgärder i olika avseenden, som från utlandets sida vidtoges, och som kunde nödvändiggöra avsteg från fullföljandet av en i och för sig riktig plan. Under alla omständigheter borde man dock kunna komma därhän, att vissa allmänna mål och medel för statsmakternas ekonomiska politik borde kunna angivas. Om det också mången gång komme att visa sig svårt, kanske omöjligt att i praktiken fullt konsekvent tillämpa de medel, som ansåges tjänliga för målets vinnande, borde man dock kunna komma därhän, att man kunde undvika sådana åtgärder, som direkt motverkade de syften, man ansåge sig böra sträva efter. Det syntes departementschefen därför vara av avgörande betydelse, att ekonomiska rådet redan från början sökte utforma vissa allmänna principer, som kunde anbefallas såsom rättesnöre för den närmaste framtidens ekonomiska politik.

I överensstämmelse med den sålunda antydda utgångspunkten blev valutafrågan i första hand hänvisad till ekonomiska rådets dryftande, detta med hänsyn till sagda frågas enligt departementschefens mening grundläggande betydelse för det ekonomiska livet. Departementschefen anmodade alltså rådet att avgiva skyndsamt yttrande i valutafrågan och särskilt rörande spörsmålet, vilket mål Sverige syntes böra uppställa för valutapolitiken och vilka praktiska konsekvenser detta närmast borde medföra.

I det utlåtande, som ekonomiska rådet den 20 december 1920 avgav i valutafrågan, uttalade sig rådet för att vår valutapolitik, liksom ock vår ekonomiska politik över huvud, borde för närvarande inriktas på, att den svenska kronans värde i förhållande till guld åtminstone icke ytterligare nedginge utan tvärtom höjdes, såvitt sådant under ett bestämt men varsamt handhavande av till buds stående medel för en begränsning av den i penningar uttryckta köpkraften visade sig möjligt.

I fråga om innebörden härav med avseende å prisbildningen för varor och arbete i svenska kronor framhöll rådet bland annat, att ingen ytterligare stegring borde äga rum i de genomsnittliga varupris- och

arbetslösnivåerna i Sverige samt att sänkning av varupris- eller lönenivåer i länder med effektiv guldvaluta borde åtföljas av en motsvarande sänkning i Sverige.

För egen del uttalade till förenämnda statsrådsprotokoll dåvarande chefen för finansdepartementet sin principiella anslutning till ekonomiska rådets uttalande i valutafrågan.

Ovan omförmälda, av 1920 års riksdag gjorda hemställan om utredning och förslag i fråga om ett program för den närmaste framtiden för svensk finanspolitik har ännu icke föranlett något Kungl. Maj:ts förslag eller yttrande till riksdagen. Men de förberedande utredningar i dithörande ämnen, för vilka utskottet ovan i korthet redogjort, hava givit som resultat vissa riktlinjer, om vilka samtliga hörda sakkunniga ävensom den vid statsverkspropositionens avgivande föredragande chefen för finansdepartementet förenat sig.

Den höjning av penningvärdet och den sänkning av prisnivån, vilka angivits såsom ett av målen för det ekonomiska återställelsearbetet, göra sig numera gällande. I det sålunda inträdda läget torde berörda riktlinjer kunna i överensstämmelse med den under utredningen framkomna uppfattningen uttryckas så, att en återgång till prisstegring och fallande penningvärde bör motarbetas samt att pågående prissänkning och stegring av penningvärdet böra understödjas.

De nu ifrågakvarande förslagen om tullförhöjningar har utskottet ansett sig böra bedöma icke såsom frågor, berörande enbart jordbrukets intresse, utan ur de vidare synpunkter, som kommit till uttryck i 1920 års riksdags begäran om undersökning i fråga om en plan för den närmaste framtidens finanspolitik och i de förberedande utredningar i detta ämne, vilka sedermera företagits; och delar utskottet den uppfattning, som kommit till uttryck i de ur berörda utredningar framgångna riktlinjerna. Särskilt vill utskottet, i anslutning till ett ovan återgivet uttalande av den vid statsverkspropositionens framläggande föredragande chefen för finansdepartementet, framhålla, att, även om svårigheter möta att åstadkomma en genomförd plan för den närmaste tidens finanspolitik, man dock bör kunna iakttaga regeln att icke vidtaga åtgärder, om vilka man inser, att de motverka sådana syften, vilka allmänt erkänts såsom eftersträvansvärda. Obestriddigt torde vara, att tullförhöjningar å de i dessa motioner angivna varor måste, för så vitt och i den mån desamma skulle kunna motsvara det i motionerna avsedda ändamålet, förorsaka prisstegring å vissa lantbrukets produkter, bland vilka flera äro att hänföra till de viktigaste livsförnödenheterna, och sålunda

Utskottets
yttrande.

komma i direkt strid med den ovan angivna principen om främjandet av prissänkning och av penningvärdets stegring. Den enda med det allmänna ekonomiska lägets krav överensstämmande utvägen att förhjälpa jordbruksnäringen ur de nuvarande svårigheterna torde vara att nedbringa dess produktionskostnader. Insikt om betydelsen av att på denna väg bringa jordbruket hjälp saknas icke bland dem, som framburit här ifrågavarande motioner. I motiveringen till motionerna nr 56 i första kammaren och nr 190 i andra kammaren har sålunda anförts:

»Det är givet, att jordbrukets nuvarande tryckta läge måste medföra ett allt noggrannare iakttagande av allt, som kan vara ägnat att förbilliga produktionen, en bättre hushållning med avseende på de viktigaste produktionsfaktorerna, i främsta rummet den mänskliga arbetskraften. Ett oavlåtligt beaktande härav och strävan efter reformer i detta hänseende torde ock för närvarande vara det kanske mest framträdande särdraget inom vårt jordbruk.»

Åtgärder i den riktning, som i motionerna förordats, skulle otvivelaktigt förhindra och fördröja en sådan erkänt önskvärd nedsättning av jordbrukets produktionskostnader; de skulle sålunda i stort sett icke ens för jordbrukarintresset, betraktat i och för sig, vara till enbart gagn.

Ur synpunkten av de praktiska verkningar, som tullförhöjningar å ett flertal nödvändiga livsmedel skulle medföra, bör även med styrka framhållas, att under tider som dessa, då stora lager av befolkningen till följd av ofrivillig arbetslöshet tvingas att till det yttersta minska sina utgifter, en nedgång av priserna å nödvändiga livsmedel icke bör på konstlad väg förhindras. Under en ekonomisk depression böra i stället de därmed förenade svårigheterna bäras även av producenterna.

Sedan utskottet härmed ur allmänna synpunkter angivit sin ställning till de föreliggande motionerna om höjning av tullsatserna på vissa animaliska produkter, vill utskottet framhålla, att de i bilagorna C och D anförda siffrorna synas utvisa för de senaste månaderna beträffande flera av ifrågavarande produkter en bestämd tendens till importens avtagande och exportens stegring. Sådant är förhållandet beträffande hästar, ister, kött och ost. Därjämte tyda siffrorna på, att exporten av fläsk är i avsevärd mån under ökning.

Beträffande fläsk vill utskottet därjämte fästa uppmärksamheten på, att det amerikanska fläsket, som alltid utgjort en huvudsaklig del av importen, på grund av sin högre fetthalt är ett för övre Norrland ytterst viktigt födoämne samt att det är av helt annan typ än det svenska och väsentligen billigare än detta. Förhöjning av tullen å fläsk skulle således föranleda en fördyring av en för vissa landsdelar svårersättnlig förnöden-

hetsvara, säkerligen utan att i nämnvärd mån utgöra något skydd för den inhemska fläskproduktionen.

Vidare har utskottet erhållit upplysningar, som giva vid handen, att numera inga svårigheter möta att vinna avsättning utomlands för fläsk, som icke förbrukas inom landet, samt att de priser, som erhållas vid export, äro åtminstone relativt tillfredsställande.

Så som förhållandena på det i motionerna berörda området av vår import och export sålunda synas utveckla sig, torde man hava grund för att hoppas på en småningom inträdande lättnad i de svårigheter, med vilka jordbruket för närvarande har att kämpa.

I motionen nr 105 i andra kammaren hava för den där föreslagna förhöjningen av tullsatsen för färska päron och äpplen anförts dels enahanda skäl som i de motioner, över vilka utskottet ovan yttrat sig, dels ock en del andra motiver, såsom penningvärdets fall, de höga järnvägsfrakterna inom Sverige och de gynnsamma transportmöjligheterna från Kalifornien.

*Motionen
II: 105.*

Av denna motivering ävensom ur avfattningen av motionärens hemställan, ovan införd, synes framgå, att här är fråga om icke en tillfällig utan en varaktig ändring i tulltaxan. Med hänsyn därtill tillåter sig utskottet att angiva sin ställning till denna motion genom en hänvisning till vad utskottet anført rörande de ovan behandlade motionerna för det fall, att med desamma åsyftades varaktiga ändringar i tulltaxan.

Utskottets
yttrande.

Till stöd för ovan återgivna, i motionen nr 180 i andra kammaren framställda yrkande om provisoriska tilläggstullar beträffande jordbrukets »övriga varuslag» hava motionärerna anført följande:

*Motionen
II: 180.*

»Slutligen få vi beträffande — — — — — tullsatserna på fläsk, ister och flott, kött, ost och smör även här hänvisa till den depression, som för närvarande trycker hela vårt näringsliv och som även återverkar på förhållandena uti hithörande animaliska produkters framställning, liksom å vissa andra jordbrukets produktionsgrenar. Då beträffande dessa produkter inga så kallade glidtullar äro gällande och vilka för övrigt till följd av sin alltför komplicerade natur icke heller här skulle anses vara önskvärda, så torde för bevarande och ökande av den hit hörande produktionen sådana provisoriska tillägg å befintliga viktullar böra ifrågakomma, som med hänsyn till omständigheter och bekanta valutaförhållanden kunna finnas nödiga och nyttiga. Då nu emellertid härutinnan särskilda motioner lära komma att väckas inom riksdagen med upptagande av de tullsatser, som kunna finnas lämpliga, hava vi härutinnan ingen annan erinran att göra, än att dessa i så fall avsedda provisoriska tilläggstullar måtte komma uti lämpligt förhållande såväl till jordbrukets behov som till samtidigt gällande industritullar».

Utskottets
yttrande.

De flesta av de tullsatser, motionärerna med ifrågavarande yrkande synas närmast avse, hava jämte andra varit föremål för utskottets yttrande i det föregående; och i den mån yrkandet avser även andra jordbrukstullar, vill utskottet för att angiva sin ståndpunkt till förslaget åberopa sina i detta betänkande gjorda principiella uttalanden beträffande lämpligheten att under nuvarande förhållanden vidtaga tillfälliga höjningar av tullsatserna för jordbruksprodukter.

Under åberopande, av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen måtte

- 1) beträffande rubriken nr 50 i gällande tulltaxa besluta, att det i motionen II:188 av herr Andersson i Storegården m. fl. framställda yrkandet icke skall föranleda någon riksdagens åtgärd;
- 2) beträffande rubriken nr 51 i tulltaxan besluta, att det i motionerna I:118 av herr Elisson m. fl. och II:182 av herr P. S. Hedlund i Östersund m. fl. framställda yrkandet icke skall föranleda någon riksdagens åtgärd;
- 3) beträffande rubriken nr 53 i tulltaxan besluta, att det i motionerna I:118 av herr Elisson m. fl. och II:182 av herr P. S. Hedlund i Östersund m. fl. framställda yrkandet icke skall föranleda någon riksdagens åtgärd;
- 4) beträffande rubriken nr 55 i tulltaxan besluta, att de i motionerna I:118 av herr Elisson m. fl. och II:182 av herr P. S. Hedlund i Östersund m. fl. samt i motionerna I:56 av herr Sederholm m. fl. och II:190 av herr Jönsson i Fridhill m. fl. framställda yrkandena icke skola föranleda någon riksdagens åtgärd;
- 5) beträffande rubriken nr 56 i tulltaxan besluta, att de i motionerna I:118 av herr Elisson m. fl. och II:182 av herr P. S. Hedlund i Östersund m. fl. samt i motionerna I:56 av herr Sederholm m. fl. och II:190 av herr Jönsson i Fridhill m. fl. framställda yrkandena icke skola föranleda någon riksdagens åtgärd;

- 6) beträffande rubriken nr 57 i tulltaxan besluta, att de i motionerna I : 118 av herr Elisson m. fl. och II : 182 av herr P. S. Hedlund i Östersund m. fl. samt i motionerna I : 56 av herr Sederholm m. fl. och II : 190 av herr Jönsson i Fridhill m. fl. framställda yrkandena icke skola föranleda någon riksdagens åtgärd;
- 7) beträffande rubriken nr 59 i tulltaxan besluta, att det i motionerna I : 118 av herr Elisson m. fl. och II : 182 av herr P. S. Hedlund i Östersund m. fl. framställda yrkandet icke skall föranleda någon riksdagens åtgärd;
- 8) beträffande rubriken nr 137 i tulltaxan besluta, att det i motionerna I : 118 av herr Elisson m. fl. och II : 182 av herr P. S. Hedlund i Östersund m. fl. framställda yrkandet icke skall föranleda någon riksdagens åtgärd;
- 9) beträffande rubriken nr 138 i tulltaxan besluta, att de i motionerna I : 118 av herr Elisson m. fl. och II : 182 av herr P. S. Hedlund i Östersund m. fl. samt i motionerna I : 56 av herr Sederholm m. fl. och II : 190 av herr Jönsson i Fridhill m. fl. framställda yrkandena icke skola föranleda någon riksdagens åtgärd;
- 10) beträffande rubriken nr 107 i tulltaxan besluta, att det i motionen II : 105 av herr Larsson i Jonsjö framställda yrkandet icke skall föranleda någon riksdagens åtgärd; samt
- 11) besluta, att ovan återgivna, i motionen II : 180 av herr Lindman m. fl. framställda yrkande, i den mån detsamma icke är besvarat genom vad utskottet ovan hemställt, icke heller skall föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 8 april 1921.

På bevillningsutskottets vägnar:

ERIK RÖING.

Reservationer:

vid punkterna 4), 5), 6), 8) och 9):

av herrar *Wohlin*, *Jonsson* i Hökhult, *Jönsson* i Boa, *Olsson* i Kullenbergstorp, friherre *Barnekow*, *Grevesmühl*, *Jönsson* i Fridhill och *Bengtsson* i Kullen, vilka anför:

»Med erkännande av att utskottsmajoritetens yttrande innehåller beaktansvärda sanningar och att det är ett allmänt önskemål att, såsom även ekonomiska rådet anfört, nedbringa den allmänna prisnivån inom landet, finna vi oss dock böra erinra därom, att övergången till en lägre prisnivå icke får ske så hastigt och brådstörtat, att vårt näringsliv därigenom utsättes för allvarliga faror. Ekonomiska rådet har i sitt yttrande den 18 december 1920 tillstyrkt en skyndsam utredning, »om och i vilken utsträckning det kan vara lämpligt att genom provisoriska tullar åstadkomma ett visst skydd för industrigrenar, som genom nu rådande internationella konkurrensförhållanden och särskilt på grund av en stark undervärdering av den främmande valutan i förhållande till dess inre köpkraft råkat i ett även ur det allmännas synpunkt betänkligt nödläge», och ekonomiska rådet har bland de synpunkter, som borde beaktas vid en sådan utredning, bland annat, anfört, att extra tullskydd bör ifrågakomma endast för sådan industri, som det ur ekonomisk synpunkt är för landet önskligt att upprätthålla. Kungl. proposition i anslutning härtill med förslag till höjning av vissa industri-tullar har redan vid denna riksdags början ställts i utsikt. Ingen torde emellertid kunna bestrida, att dessa ekonomiska rådets uttalanden i minst lika om icke ännu högre grad äga tillämplighet jämväl på jordbruksnäringen. Vissa grenar av jordbruksproduktionen hava otvivelaktigt, på sätt anförts i de i ämnet väckta motionerna, under senare tid råkat i ett nödläge, och det synes oss under sådana förhållanden vara ett skäligt önskemål från jordbrukarnas sida ävensom vara med det allmännas intressen överensstämmande att genom måttligt avvägda provisoriska tullförhöjningar hjälpa dessa produktionsgrenar till att bära övergångstidens stora svårigheter. De provisoriska tullförhöjningarna böra dock icke göras så höga, att de konsumerande folklagrens berättigade intressen åsidosätts, och torde härtill böra läggas, att det numera inträdda allmänna världsläget påkallar ännu vida större uppoffringar från jordbrukarnas sida än vad vid årets början kunde anses skäligt. Med utgångspunkt från dessa allmänna synpunkter anse vi, att, under tiden

till och med den 31 maj 1922, ett extra tullskydd bör beredas åt fläskproduktionen samt åt produktionen av smör och ost.

Under återopande av vad sålunda anförts få vi hemställa,

att riksdagen måtte för sin del besluta,

vid punkt 4):

att tullsatsen å till rubriken nr 55 i tulltaxan hänförligt *fläsk, rökt*, skall från tid, som av Kungl. Maj:t bestämmes, till och med den 31 maj 1922 utgå med ett belopp av 36 öre per kg.;

vid punkt 5):

att tullsatsen å till rubriken nr 56 i tulltaxan hänförligt *fläsk, andra slag*, skall från tid, som av Kungl. Maj:t bestämmes, till och med den 31 maj 1922 utgå med ett belopp av 24 öre per kg.;

vid punkt 6):

att tullsatsen å till rubriken nr 57 i tulltaxan hänförligt *ister* skall från tid, som av Kungl. Maj:t bestämmes, till och med den 31 maj 1922 utgå med ett belopp av 30 öre per kg.;

vid punkt 8):

att tullsatsen å till rubriken nr 137 i tulltaxan hänförlig *ost, alla slag*, skall från tid, som av Kungl. Maj:t bestämmes, till och med den 31 maj 1922 utgå med ett belopp av 60 öre per kg.;

vid punkt 9):

att tullsatsen å till rubriken nr 138 i tulltaxan hänförligt *smör, naturligt*, skall från tid, som av Kungl. Maj:t bestämmes, till och med den 31 maj 1922 utgå med ett belopp av 60 öre per kg.»

vid punkt 10):

av herrar *Wohlin, Jonsson* i Hökhult, *Jönsson* i Boa, *Olsson* i Kullenbergstorp, friherre *Barnekow, Grevesmühl, Jönsson* i Fridhill och *Bengtsson* i Kullen, vilka hemställt,

att riksdagen måtte för sin del besluta, att tullsatserna å till rubriken nr 107 i tulltaxan hänförliga *färiska päron* och *färiska äpplen* skola under tiden 1 augusti 1921—1 februari 1922 utgå med ett belopp av 30 öre per kg.

Import 1871—1920.

Å r	Nöt- kreatur st.	Svin, alla slag st.	Svin, alla slag kg.	Hästar, alla slag st.	Fläsk, alla slag ton	Ister kg.	Kött, alla slag ton	Ost, alla slag kg.	Smör, naturligt ¹ ton	Päron och äpplen, färska ² kg.
1871—75.....	662	värde: 85,300 kr.		1,582	7,491	.	739	549,660	1,517.9	.
1876—80.....	2,049	4,467	393,969	2,179	13,110	.	1,164	681,060	2,402.8	.
1881—85.....	3,213	6,276	543,518	3,055	8,550	.	1,541	546,500	2,719.3	.
1886—90.....	3,632	.	537,125	1,307	7,207	.	1,443	243,655	2,323.4	.
1891—95.....	2,372	.	33,411	1,060	5,892	.	883	215,507	850.4	.
1896—00.....	2,068	.	11,885	1,961	9,808	.	1,157	301,144	610.1	.
1901—05.....	2,970	.	6,529	1,888	5,984	.	1,528	322,979	539.7	.
1906—10.....	4,236	765	7,745	1,944	4,129	.	2,497	508,864	335.1	.
1911.....	1,577	436	4,755	1,405	2,272	.	1,604	337,238	155.6	2,607,871
1912.....	2,806	812	5,358	2,224	1,523	869,138	1,851	580,238	123.8	4,478,952
1913.....	2,891	686	5,428	2,431	2,614	802,877	2,014	550,557	196.0	3,427,208
1914.....	957	344	3,059	1,175	1,845	894,198	1,244	346,940	85.7	3,147,280
1915.....	129	190	1,137	1,340	2,810	1,471,368	515	520,835	13.5	2,341,249
1916.....	27	41	216	1,296	1,690	1,265,700	198	129,663	27.7	1,432,115
1917.....	—	1	101	660	6,624	130	159	548,110	7,147.0	6,404,453
1918.....	9	10	245	382	755	32,949	6,801	192,196	5,182.6	877,388
1919.....	12,965	169	8,151	2,553	26,955	805,524	9,121	1,622,011	6,267.2	5,955,819
1920.....	21,680	616	5,442	3,873	11,385	1,087,458	7,505	2,500,220	7,684.3	10,961,965

¹ För åren 1871—85 ingår även margarin.

² » » 1871—1910 finnas ej särskilda siffror rörande päron och äpplen, färska.

Export 1871—1920.

Å r	Nöt- kreatur st.	Svin, alla slag st.	Svin, alla slag kg.	Hästar, alla slag st.	Fläsk, alla slag ton	Ister kg.	Kött, alla slag ton	Ost, alla slag kg.	Smör, naturligt ¹ ton	Päron o. äpplen färska, ² kg.
1871—75	20,106	Värde: 883,600 kr.		2,217	233	·	131	176,060	3,154.6	·
1876—80	27,530	16,565	1,443,245	1,516	108	·	125	118,140	4,195.2	·
1881—85	31,870	32,206	3,413,139	2,664	485	·	174	131,440	8,020.3	·
1886—90	32,861	·	1,550,067	2,986	4,575	·	210	185,200	14,095.5	·
1891—95	19,671	·	381,424	2,715	7,206	·	566	160,025	20,024.8	·
1896—00	10,075	·	535,854	1,717	3,621	·	361	44,571	22,260.8	·
1901—05	14,575	·	13,826	1,383	2,142	·	1,386	3,862	19,377.5	·
1906—10	17,383	836	25,977	4,617	2,040	·	1,446	23,506	18,532.4	·
1911	46,971	16,253	373,744	6,543	6,665	·	9,614	2,956	22,175.7	100,450
1912	34,349	7,188	199,404	6,803	11,464	16,990	8,700	5,430	21,236.7	2,844
1913	42,254	18,543	463,313	6,837	7,909	12,036	4,918	2,742	19,654.3	6,048
1914	80,170	26,976	669,463	12,631	14,724	42,825	7,532	31,387	19,024.4	9,517
1915	36,492	3,896	111,082	12,725	18,917	120,965	11,693	284,849	18,838.8	94,870
1916	13,598	2	166	22,357	14,113	304,896	4,981	450	13,019.8	6,857
1917	2,675	206	3,201	11,246	4,766	—	5,761	317	1.4	150
1918	5	4	360	16,956	4	4	57	78	1.5	667
1919	27	1	200	391	1,619	45,646	3,348	5,572	34.6	32,044
1920	559	93	4,720	2,577	4,542	224,735	3,574	180,071	24.2	15,724

¹ För åren 1871—85 ingår även margarin.² » » 1871—1910 finnas ej särskilda siffror rörande päron och äpplen, färska.

Bilaga C.

Import månadsvis januari 1920—februari 1921.

	Nöt- kreatur Stat. nr 51	Svin Stat. nr 53	Svin Stat. nr 53	Hästar, alla slag Stat. nr 49 o. 50	Fläsk, alla slag Stat. nr 55 o. 56	Ister, Stat. nr 57	Kött, alla slag Stat. nr 58 o. 59	Ost, alla slag Stat. nr 137	Smör, naturligt Stat. nr 138	Päron och äpplen, färska Stat. nr 10 D och E7 kg.
	st.	st.	kg.	st.	kg.	kg.	kg.	kg.	kg.	kg.
1920										
Januari	3,995	62	705	281	1,836,940	13,150	1,217,150	224,562	161,076	1,155,778
Februari	4,205	30	300	440	3,002,535	24,526	391,618	379,017	293,128	715,967
Mars	5,393	43	435	508	1,909,599	140,330	236,873	144,706	975,965	657,717
April	3,522	131	1,130	276	547,052	6,685	106,068	237,188	935,546	472,654
Maj	3,807	216	1,765	292	236,245	2,537	717,055	152,535	982,468	153,005
Juni	702	86	701	229	65,740	4,023	175,326	167,054	659,428	419,158
Juli	22	11	134	292	371,747	318,743	593,970	249,734	758,984	187,975
Augusti	14	8	29	261	125,199	61,949	2,198,076	78,706	647,208	639,106
September	7	6	55	487	398,898	137,245	728,580	188,262	556,223	1,741,002
Oktober	1	18	140	394	732,907	106,184	322,780	177,066	564,045	1,977,275
November	7	5	48	308	1,270,223	117,883	469,829	332,636	647,706	2,056,671
December	5	—	—	105	888,153	154,203	347,472	168,754	502,560	785,657
1921										
Januari	1	2	8	36	328,659	24,580	197,174	23,060	152,817	686,885
Februari	3	2	8	47	492,882	32,545	127,386	38,968	434,821	721,104

Bilaga D.

Export månadsvis januari 1920—februari 1921.

	Nöt- kreatur Stat. nr 51 st.	Svin, alla slag Stat. nr 53 st.	Svin, alla slag Stat. nr 53 kg.	Hästar, alla slag Stat. nr 49 o. 50 st.	Fläsk, alla slag Stat. nr 55 o. 56 kg.	Ister Stat. nr 57 kg.	Kött, av nötkreatur, färskt Stat. nr 59 G kg.	Kött, alla andra slag Stat. nr 58 o. 59 A—F H—N kg.	Ost Stat. nr 137 kg.	Smör, naturligt Stat. nr 138 kg.	Päron och äpplen, färska Stat. nr 107 D/E kg.
1920											
Januari ...	20	—	—	3	17,212	—	189,305	136,581	—	3,786	4,742
Februari ..	—	—	—	4	130,381	—	1,075,825	235,746	—	766	155
Mars	3	—	—	29	50,578	—	180,891	121,233	—	138	75
April	11	—	—	25	614,237	—	53,933	155,707	—	273	—
Maj	17	—	—	30	373,765	60	76,709	177,589	—	432	35
Juni	43	—	—	25	412,761	202,660	492	95,161	22	5,006	6
Juli	16	93	4,720	33	1,388,202	8,640	65,843	105,550	—	2,415	171
Augusti ...	56	—	—	199	197,627	8,500	162,961	78,020	485	2,434	807
September	35	—	—	1,030	26,994	—	693	113,139	260	1,549	5,131
Oktober ...	69	—	—	18	10,099	—	1,320	84,119	—	2,176	2,048
November	144	—	—	79	338,165	3,000	5,964	81,319	25	719	2,030
December	145	—	—	1,102	981,741	1,875	300,642	75,448	19	4,536	524
1921											
Januari ...	1	—	—	1,560	564,275	—	1,032,716	90,390	2,338	4,908	48
Februari ...	—	—	—	1,390	1,934,379	3,380	1,031,571	141,011	6,871	1,662	—

Bilaga E.**Hästprisen under tiden 1 jan. 1920—1 mars 1921.**

På grundval av vid auktioner, på marknadsplatser och för övrigt i handeln betalade priser för fullgoda brukshästar.

Januari 1920 till och med maj 1920 hela tiden oförändrat cirka 1,800 kronor.

Från juni 1920 till årets slut: ett ganska jämnt prisfall från 1,800 ned till 1,200 kronor.

Från 1 januari 1921 till 1 mars 1921: ett prisfall från 1,200 till 1,000 kronor.

Bilaga F.**Sammandrag.**

Noteringar å nötkreatur från offentliga marknader i Stockholm, Malmö och Göteborg under tiden januari 1920—februari 1921. Pris i öre per kg. levande vikt.

	M e d e l t a l					
	K o r			Kvigor 1:a kl.	K a l v a r	
	1:a kl.	2:a kl.	3:e kl.		Sötmjölks- 1:a kl.	Skum- mjölks-
1920 jan. 1.....	174	145	113	185	281	208
» april 1.....	147	129	98	162	275	185
» juli 1.....	167	137	107	170	172	163
» okt. 1.....	152	132	102	168	228	164
1921 jan. 1.....	129	107	70	145	246	174
» febr. 1.....	122	107	80	138	237	162
» mars 1.....	108	93	70	119	210	145

Noteringar å svin från offentliga marknader i Stockholm, Malmö och Göteborg under tiden januari 1920—februari 1921. Pris i öre per kg. i levande vikt.

	M e d e l t a l		Lantbruks- sällskapets notering för Skåne å smågrisar		M e d e l t a l		Lantbruks- sällskapets notering för Skåne å smågrisar
	Svin, 80 —100 kg.	Suggor, feta.			Svin, 80 —100 kg.	Suggor, feta.	
1920 jan. 1...	326	236	475	1921 jan. 1...	227	146	150
» april 1..	237	174	500	» febr. 1..	193	122	150
» juli 1...	222	152	410	» febr. 28	187	116	140
» okt. 1...	262	182	200				

Noteringar å nötkött och fläsk i partihandeln från offentliga marknader i Stockholm, Malmö och Göteborg under tiden januari 1920—februari 1921. Pris i öre per kg.

	Medeltal					Medeltal			
	Nötkött			Fläsk, 50—75 kg.		Nötkött			Fläsk, 50—75 kg.
	1:a kl.	2:a kl.	3:e kl.			1:a kl.	2:a kl.	3:e kl.	
1920 jan. 1...	315	277	224	405	1921 jan. 1..	251	222	166	306
» april 1..	256	232	208	309	» febr. 1	237	241	169	253
» juli 1...	283	259	228	297	» febr. 28	224	193	154	233
» okt. 1...	288	259	212	347					

Producentnotering för smör; pris i öre per kg. under tiden januari 1920—februari 1921.

(Sv. smörnotering från Malmö.)

1 9 2 0				1 9 2 1		
jan. 1	april 1	juli 1	okt. 1	jan. 1	febr. 1	mars 1
580	615	465	581	495	420	446

Stockholms saluhalls engrosnoteringar å ost under tiden januari 1920—februari 1921; pris i öre per kg.

	Västerb. kronst.	Herrgårds-, storpipig, $\frac{1}{1}$ fet	Sötmjölks- $\frac{1}{1}$ fet	Sötmjölks- $\frac{3}{4}$ fet
1920 jan. 1	800	575	475	425
» april 1.....	800	450	350	300
» juli 1	800	450	350	300
» okt. 1	800	450	350	300
1921 jan. 1	700	450	350	300
» febr. 1	613	400	350	300
» mars 1.....	500	325	275	200